

ZAKON

O ZAČASNI ZAŠČITI RAZSELJENIH OSEB (ZZZO)

I. Splošne določbe

1. člen (uvodna določba)

Ta zakon ureja uvedbo, trajanje in prenehanje začasne zaščite razseljenih oseb (v nadaljnjem besedilu: začasna zaščita), pogoje in postopke za pridobitev in prenehanje začasne zaščite ter pravice in obveznosti oseb z začasno zaščito v skladu z Direktivo Sveta Evropske unije 2001/55/ES z dne 20.7.2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj med državami članicami pri sprejemanju takšnih oseb in ustreznih posledic (UL L št. 212 z dne 7.8.2001, str. 12).

2. člen (pravica do začasne zaščite)

(1) V primeru množičnega prihoda razseljenih oseb iz tretjih držav, zlasti če obstaja nevarnost, da azilni sistem ne bo zmožan ustrezno obravnavati povečanega števila prošenj za azil, Republika Slovenija nudi začasno zaščito v skladu s pogoji in postopki, določenimi s tem zakonom.

(2) Začasna zaščita se lahko dodeli razseljenim osebam, ki se ne morejo varno in trajno vrniti v državo ali regijo izvora zaradi vojne in njej podobnih razmer, oboroženih spopadov, okupacije ali množičnih kršitev človekovih pravic, zaradi česar je ogroženo njihovo življenje ali telo ali so žrtve sistematičnega ali splošnega kršenja človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

3. člen (pomen izrazov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

- "začasna zaščita" pomeni izredni postopek, ki v primeru množičnega prihoda ali neizbežnega množičnega prihoda razseljenih oseb iz tretjih držav, ki se ne morejo vrniti v svojo matično državo, zagotavlja takojšnjo začasno zaščito takšnim osebam, zlasti če obstaja nevarnost, da azilni sistem ne bo zmožen obravnavati prihoda brez neželenih učinkov na njegovo uspešno delovanje v korist omenjenih oseb in drugih oseb, ki prosijo za zaščito;
- "množični prihod" pomeni prihod večjega števila razseljenih oseb, ki prihajajo iz posamezne tretje države ali regije, če je njihov prihod v Republiko Slovenijo spontan ali organiziran;
- "razseljene osebe" so državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, ki so morale zapustiti svojo matično državo ali regijo ali so bile evakuirane, zlasti na poziv mednarodnih organizacij, in ki se ne morejo varno in trajno vrniti zaradi prevladujočega stanja v tej državi ali regiji in se lahko štejejo med tiste osebe iz Konvencije o statusu beguncev ali drugih predpisov, ki omogočajo mednarodno zaščito, zlasti:
  - osebe, ki so pribežale z območij oboroženih konfliktov ali endemičnega nasilja;
  - zelo ogrožene osebe ali tiste, ki so že bile žrtve sistematičnega ali splošnega kršenja njihovih človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- "ranljive skupine oseb" so osebe s posebnimi potrebami, zlasti mladoletne osebe brez spremstva, invalidne osebe, starejši, nosečnice, ženske brez spremstva, starši samohranilci z mladoletnimi otroki, žrtve spolnih zlorab ter žrtve mučenja ali organiziranega nasilja;
- "mladoletna oseba brez spremstva" je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, mlajša od 18 let, ki nima zakonitega zastopnika ali skrbnika;
- "hudo kaznivo dejanje nepolitične narave" je kaznivo dejanje, ki je nepolitične narave, za katero je v Republiki Sloveniji predpisana kazen zapora, daljša od treh let.

4. člen
(načelo nevračanja)

Izgon ali vrnitev osebe v državo, kjer bi bilo ogroženo njeno življenje ali telo zaradi njene rase, vere, narodnosti, pripadnosti posebni družbeni skupini ali političnega prepričanja, ali v državo, v kateri bi bila lahko izpostavljena mučenju ali nečloveškemu in poniževalnemu ravnanju ali kazni, ni dovoljen.

5. člen
(neupravičenost pridobitve začasne zaščite)

(1) Začasne zaščite ne more pridobiti oseba, pri kateri obstajajo utemeljeni razlogi za sum:

- da je storila kaznivo dejanje zoper človečnost in mednarodno pravo, določeno v Kazenskem zakoniku;
- da je storila hudo kaznivo dejanje nepolitične narave zunaj Republike Slovenije, preden je bila sprejeta v državo kot prosilec za začasno zaščito;
- da je storila kaznivo dejanje, ki je v nasprotju s cilji in načeli Združenih narodov ter drugimi obvezujočimi mednarodnimi pogodbami, ki izvršujejo te cilje in načela;
- da ogroža ustavno ureditev Republike Slovenije.

(2) Začasne zaščite tudi ne more pridobiti oseba, ki je bila v Republiki Sloveniji pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje na nepogojno kazen zapora, daljšo od enega leta, in obsodba še ni izbrisana.

6. člen
(prenehanje in odvzem začasne zaščite)

(1) Začasna zaščita preneha:

- če je oseba pridobila dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji ali državljanstvo Republike Slovenije na podlagi predpisov, ki urejajo področje tujcev, azila in državljanstva;
- če je oseba pridobila državljanstvo tretje države in uživa njeno zaščito;
- če je oseba pridobila status begunca, dovoljenje za prebivanje ali začasno zaščito v tretji državi;
- če se oseba z začasno zaščito na podlagi njene privolitve premesti v drugo državo članico Evropske unije.

(2) Začasna zaščita ne preneha osebi, ki v času trajanja začasne zaščite poskuša nezakonito vstopiti ali ostati na ozemlju druge države članice Evropske unije, razen če s sporazumom med državami članicami Evropske unije ni določeno drugače.

(3) Začasna zaščita se odvzame:

- če to terjajo razlogi javnega reda in miru;
- če oseba zavrača izpolnjevanje pravnomočnih ali izvršljivih odločitev državnih organov;
- če se ugotovi, da je oseba z začasno zaščito v postopku pridobitve začasne zaščite navedla neresnična dejstva;
- če se ugotovi eno izmed dejstev, navedenih v prejšnjem členu tega zakona, ko je oseba že pridobila začasno zaščito.

7. člen
(vstop v Republiko Slovenijo)

(1) Oseba iz 2. člena tega zakona, ki v času trajanja začasne zaščite in dokler število oseb, določeno v sklepu Vlade Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) iz 10. člena tega zakona, ni doseženo, nezakonito vstopi v Republiko Slovenijo, lahko pri pristojnem organu zaprosi za začasno zaščito, če to stori v treh dneh po vstopu v Republiko Slovenijo.

(2) Oseba, ki vstopi v Republiko Slovenijo izven mejnega prehoda ali v nasprotju z

namembnostjo mejnega prehoda in pri pristojnem organu v roku iz prejšnjega odstavka zaprosi za začasno zaščito, ne stori prekrška iz zakona, ki ureja nadzor državne meje.

(3) Minister oziroma ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za notranje zadeve, s soglasjem ministra, pristojnega za pravosodje, izda navodilo o postopku in načinu ravnanja z osebami iz prejšnjega odstavka.

8. člen (možnost vložitve prošnje za azil)

(1) Osebe z začasno zaščito lahko med trajanjem ali po prenehanju začasne zaščite zaprosijo za azil.

(2) Prošnja za azil, ki ni bila rešena pred iztekom začasne zaščite, se reši po izteku te zaščite. Do dokončne odločitve o prošnji za azil se za takšno osebo uporabljajo predpisi, ki urejajo področje azila.

(3) Oseba, ki ji je bila prošnja za azil pravnomočno zavrnjena, lahko ponovno zaprosi za začasno zaščito, ne glede na to, ali je število oseb, določeno v sklepu vlade iz 10. člena tega zakona, doseženo, vendar najdalj za obdobje, kot ga določa sklep vlade iz 10. člena tega zakona.

9. člen (sodelovanje z drugimi državami članicami Evropske unije in Visokim komisariatom Združenih narodov za begunce)

(1) Republika Slovenija sodeluje z drugimi državami članicami Evropske unije v zadevah in vprašanjih, ki se nanašajo na začasno zaščito, zlasti pa jih obvešča o številu oseb z začasno zaščito in nastanitvenih zmogljivostih za sprejem razseljenih oseb v Republiki Sloveniji ter z njimi sodeluje v postopkih premestitve oseb z začasno zaščito.

(2) Državni organi in organi samoupravnih lokalnih skupnosti v Republiki Sloveniji morajo v zadevah in vprašanjih, ki se nanašajo na osebe z začasno zaščito, sodelovati z Visokim komisariatom Združenih narodov za begunce (v nadaljnjem besedilu: UNHCR) in mu nuditi potrebno pomoč pri uresničevanju njegovih nalog.

(3) Pristojni organi Republike Slovenije redno seznanjajo UNHCR o:

- številu in stanju oseb z začasno zaščito;
- nastanitvenih zmogljivostih za nastanitev oseb z začasno zaščito;
- zahtevkih za premestitev oseb z začasno zaščito;
- izvajanju tega zakona in konvencij ter drugih mednarodnih predpisov v zvezi z osebami z začasno zaščito;
- predpisih, ki so v pripravi za osebe z začasno zaščito.

(4) Pristojni organi v okviru rednih posvetovanj z UNHCR in drugimi mednarodnimi organizacijami izmenjujejo mnenja, stališča in predloge o vprašanjih, ki se nanašajo na začasno zaščito, še zlasti glede njene uvedbe in prenehanja.

II. Uvedba, trajanje in prenehanje začasne zaščite

10. člen (uvedba začasne zaščite)

(1) Ko Svet Evropske unije ugotovi, da so v tretji državi ali regiji nastale razmere, navedene v drugem odstavku 2. člena tega zakona, vlada sprejme sklep o uvedbi začasne zaščite, s katerim določi zlasti število oseb, ki jim bo Republika Slovenija nudila začasno zaščito, pogoje, pod katerimi je lahko določeno število preseženo, zlasti če gre za uveljavljanje pravice do

združevanja družine in ranljive skupine oseb, datum uvedbe in trajanje začasne zaščite ter rok, v katerem morajo osebe z začasno zaščito po prenehanju začasne zaščite zapustiti Republiko Slovenijo.

(2) Vlada sporoči Svetu Evropske unije podatke o nastanitvenih zmogljivostih Republike Slovenije za sprejem razseljenih oseb.

11. člen (trajanje začasne zaščite)

Začasna zaščita traja eno leto. Začasna zaščita se lahko podaljša še največ dvakrat po šest mesecev.

12. člen (predčasno prenehanje začasne zaščite)

(1) Začasna zaščita lahko predčasno preneha, če so okoliščine v državi ali regiji izvora takšne, da omogočajo varno in trajno vrnitev, na način, s katerim se zagotavlja spoštovanje človekovih pravic, temeljnih svoboščin in obveznosti, ki izhajajo iz načela nevračanja.

(2) Ko Svet Evropske unije ugotovi, da so podane okoliščine iz prejšnjega odstavka, vlada sprejme sklep o predčasnem prenehanju začasne zaščite, s katerim določi tudi rok, v katerem morajo osebe z začasno zaščito zapustiti Republiko Slovenijo.

13. člen (vsebina poročila vlade o uvedbi in prenehanju začasne zaščite)

(1) Vlada o uvedbi, prenehanju ali podaljšanju začasne zaščite poroča Državnemu zboru Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor).

(2) Poročilo iz prejšnjega odstavka vsebuje:

- razloge za uvedbo, prenehanje ali podaljšanje začasne zaščite;
- opis skupine, ki naj bi pridobila začasno zaščito;
- oceno razsežnosti gibanja razseljenih oseb;
- podatke o zmogljivostih za sprejem;
- informacije UNHCR in drugih mednarodnih organizacij;
- število oseb, za katero se uvede začasna zaščita, in pogoje, pod katerimi se lahko to število poveča (združevanje družine, reševanje posebej ranljivih skupin);
- datum, s katerim se uvede ali preneha začasna zaščita.

III. Postopek

14. člen (vodenje postopka)

Postopki po tem zakonu se vodijo po določbah zakona, ki ureja splošni upravni postopek, če ta zakon ne določa drugače.

15. člen (pravice v postopku)

(1) Prosilcu ali prosilki za začasno zaščito (v nadaljnjem besedilu: prosilec) morajo biti zagotovljene vse informacije, ki se nanašajo na postopek za dodelitev začasne zaščite, v jeziku, ki ga razume. Prosilec ima pravico postopek spremljati in v njem sodelovati v jeziku, ki ga razume.

(2) Prosilec lahko kadarkoli naveže stik z nevladnimi, mednarodnimi in drugimi organizacijami

za pomoč beguncem.

(3) Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), zagotovi prosilcem informacije iz prvega odstavka tega člena z izdajo informativnih brošur in organiziranjem informacijske službe.

16. člen (vloga za začasno zaščito)

(1) Osebo iz 2. člena tega zakona, ki v času trajanja začasne zaščite ob vstopu v Republiko Slovenijo izjavi, da namerava v Republiki Sloveniji zaprositi za začasno zaščito, se mora obravnavati kot prosilca za začasno zaščito v skladu s tem zakonom in se ji mora dovoliti vstop v državo.

(2) Vstop v državo po prejšnjem odstavku je možen le, dokler število oseb, določeno v sklepu vlade iz 10. člena tega zakona, ni doseženo.

(3) Prosilec mora ob vstopu v Republiko Slovenijo izpolniti vlogo za začasno zaščito pri organu, pristojnem za nadzor prehajanja čez državno mejo, in predložiti vsa dokazila, ki jih ima na razpolago in so pomembna za odločanje o priznanju začasne zaščite.

(4) Organ iz prejšnjega odstavka vlogo in morebitna dokazila brez odlašanja posreduje za področje notranjih zadev pristojni organizacijski enoti v upravni enoti (v nadaljnjem besedilu: pristojni organ), na območju katere bo prosilec nastanjen.

(5) Prosilci, ki vstopijo v Republiko Slovenijo na način, določen v prvem odstavku 7. člena tega zakona, in prosilci, ki se že nahajajo v Republiki Sloveniji, morajo brez odlašanja, najkasneje pa v treh dneh, izpolniti vlogo za začasno zaščito in pristojnemu organu iz prejšnjega odstavka predložiti vsa dokazila, ki jih imajo na razpolago in so pomembna za odločanje o priznanju začasne zaščite.

(6) Za mladoletne otroke izpolnijo vlogo njihovi starši oziroma skrbniki.

(7) Če prosilec ne razume slovenskega jezika, se mu zagotovi prevod vloge.

(8) Organ, ki prejme vlogo in morebitna dokazila, izda prosilcu potrdilo o prejemu.

(9) Minister predpiše obrazec vloge za začasno zaščito.

17. člen (namestitev prosilcev)

(1) Ministrstvo organizira prevoz prosilca v najbližji sprejemni center, kjer se ugotovi njegova identiteta in zberejo podatki, potrebni za dodelitev začasne zaščite, ter opravi zdravstveni pregled prosilca.

(2) Prosilec se do dokončne odločitve o njegovi vlogi lahko namesti v nastanitveni center.

(3) Centre iz prejšnjih odstavkov ustanovi in z njimi upravlja ministrstvo. Nastanitvene centre lahko s soglasjem ministrstva ustanovijo tudi humanitarne organizacije.

18. člen (pristojni organ za odločanje)

Vlogo za začasno zaščito obravnava in o njej odloča pristojni organ iz četrtega odstavka 16. člena tega zakona, na območju katerega je prosilec nastanjen.

19. člen
(odločanje)

- (1) Pristojni organ ugotavlja, ali prosilec izpolnjuje pogoje za pridobitev začasne zaščite, določene s tem zakonom.
- (2) Pristojni organ odloči o priznanju začasne zaščite v skrajšanem ugotovitvenem postopku.
- (3) Pristojni organ izda prosilcu, ki mu je priznana začasna zaščita, izkaznico iz 42. člena tega zakona.
- (4) Začasno zaščito pridobi tudi novorojeni otrok, katerega starši ali vsaj eden od staršev ima priznano začasno zaščito.
- (5) V odločbi, s katero je bila začasna zaščita zavržena ali odvzeta, in v sklepu, s katerim je bila vloga za začasno zaščito zavržena, se določi rok, v katerem mora oseba zapustiti državo. Če oseba v določenem roku ne zapusti Republike Slovenije, se zanjo uporabijo predpisi, ki urejajo prisilno odstranitev tujcev.

20. člen
(pritožba)

- (1) Zoper odločbo in sklep iz prejšnjega člena se lahko vloži pritožba v 15 dneh od dneva vročitve. Pritožba zadrži izvršitev odločbe in sklepa.
- (2) O pritožbi odloča ministrstvo.

21. člen
(omejitev gibanja prosilcev)

- (1) Prosilcu se lahko začasno omeji gibanje izven nastanitvenega centra, če ni znana njegova identiteta ali če obstajajo dvomi o njegovi identiteti.
- (2) Omejitev gibanja odredi ministrstvo s sklepom. Omejitev gibanja traja do prenehanja razlogov, vendar ne dlje kot en mesec. Če so razlogi za omejitev gibanja po tem času še vedno podani, se omejitev gibanja lahko podaljša še za en mesec.
- (3) Zoper sklep o omejitvi gibanja ima prosilec pravico do pritožbe na Upravno sodišče Republike Slovenije v treh dneh po njegovi vročitvi, ki mora o pritožbi, po predhodnem zaslišanju prosilca, odločiti v roku treh dni. Pritožba ne zadrži izvršitve sklepa.

22. člen
(mladoletne osebe brez spremstva)

- (1) Mladoletni osebi brez spremstva se mora pred začetkom postopka postaviti zakonitega zastopnika.
- (2) Pristojni organ v postopku z mladoletno osebo brez spremstva upošteva njeno mnenje v skladu z njeno starostjo in stopnjo njenega duševnega razvoja.
- (3) Vloga za začasno zaščito, ki jo vloži mladoletna oseba brez spremstva, se rešuje prednostno.

IV. Pravice in dolžnosti oseb z začasno zaščito

23. člen
(pravice oseb z začasno zaščito)

(1) Osebe z začasno zaščito imajo za čas trajanja začasne zaščite pravico do:

- začasnega prebivanja v Republiki Sloveniji;
- nastanitve in prehrane v nastanitvenih centrih ali denarne pomoči za zasebno nastanitev;
- zdravstvenega varstva;
- dela;
- izobraževanja;
- denarne pomoči;
- žepnine;
- združevanja družine;
- brezplačne pravne pomoči;
- obveščenosti o pravicah in dolžnostih;
- pomoči pri uveljavljanju pravic iz tega zakona.

(2) Vlada izda uredbo, s katero določi način zagotavljanja pravic iz prejšnjega odstavka, razen pravice do brezplačne pravne pomoči.

24. člen
(pravica do začasnega prebivanja)

Osebe z začasno zaščito imajo pravico do začasnega prebivanja v Republiki Sloveniji za čas trajanja začasne zaščite.

25. člen
(pravica do nastanitve in prehrane)

(1) Osebam z začasno zaščito se zagotovi nastanitev in prehrana v nastanitvenih centrih.

(2) Osebam z začasno zaščito se v skladu z možnostmi lahko zagotovi prehrana, ki ne krši njihovega verskega prepričanja.

26. člen
(pravica do denarne pomoči za zasebno nastanitev)

(1) Osebam z začasno zaščito, ki so nastanjene v nastanitvenih centrih, ki se deloma ali v celoti zaprejo, ali se sicer odločijo za zasebno nastanitev, se dodeli denarna pomoč za zasebno nastanitev.

(2) Višina, doba in način izplačevanja denarne pomoči za zasebno nastanitev se določi z uredbo iz drugega odstavka 23. člena tega zakona, upošteva zlasti število družinskih članov ter dohodke in druge prejemke.

(3) Denarno pomoč za zasebno nastanitev iz prejšnjega odstavka izplačuje ministrstvo.

27. člen
(pravica do zdravstvenega varstva)

(1) Osebe z začasno zaščito imajo pravico do:

1. nujne medicinske pomoči in nujnega reševalnega prevoza ter pravico do nujne zobozdravstvene pomoči;
2. nujnega zdravljenja po odločitvi lečečega zdravnika, ki obsega:
  - ohranitev življenjsko pomembnih funkcij, zaustavljanje večjih krvavitev oziroma preprečitev izkrvavitve;
  - preprečitev nenadnega poslabšanja zdravstvenega stanja, ki bi lahko povzročilo trajne okvare posameznih organov ali življenjskih funkcij;
  - zdravljenje šoka;

- storitve pri kroničnih boleznih in stanjih, katerih opustitev bi neposredno in v krajšem času povzročila invalidnost, druge trajne okvare zdravja in smrt;
  - zdravljenje vročinskih stanj in preprečevanje širjenja infekcije, ki bi utegnila voditi do septičnega stanja;
  - zdravljenje oziroma preprečevanje zastrupitev;
  - zdravljenje zlomov kosti oziroma zvinov ter drugih poškodb, pri katerih je nujno posredovanje zdravnika;
  - zdravila s pozitivne liste, ki so predpisana na recept za zdravljenje navedenih stanj;
  - nujni prevozi z reševalnimi in drugimi vozili v naštetih primerih;
3. neodložljivih storitev specialistično ambulantnih in bolnišničnih dejavnosti;
4. zdravstvenega varstva žensk, ki obsega:
- kontracepcijska sredstva;
  - prekinitev nosečnosti;
  - zdravstvena oskrba v nosečnosti in ob porodu;
5. obveznih zdravstvenih pregledov pred vključitvijo v izobraževanje in v času izobraževanja v osnovni oziroma srednji šoli, enako kot to velja za državljane Republike Slovenije.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko zdravstvena komisija, ki jo imenuje minister, v utemeljenih primerih odobri večji obseg zdravstvenega varstva.

(3) Ministrstvo krije stroške zdravstvenih storitev oseb z začasno zaščito iz prejšnjih odstavkov tega člena.

28. člen (pravica do dela)

(1) Osebe z začasno zaščito so glede pravice do dela izenačene z begunci v skladu s predpisi, ki urejajo zaposlovanje in delo tujcev.

(2) Osebe z začasno zaščito se lahko vključujejo v programe usposabljanja oziroma opravljajo pripravništvo v skladu s predpisi.

(3) Stroške, ki nastanejo v zvezi z uveljavljanjem pravic oseb z začasno zaščito iz prvega in drugega odstavka, krije vsakokratni delodajalec.

(4) Osebe z začasno zaščito lahko uveljavljajo pravice iz prejšnjih odstavkov le v času trajanja začasne zaščite.

29. člen (pravica do izobraževanja)

(1) Osebe z začasno zaščito, ki so stare manj kot 18 let, imajo pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije pravico do:

- vključitve in zaključka osnovnošolskega izobraževanja in
- vključitve in zaključka nižjega in srednjega poklicnega ter srednjega strokovnega in splošnega izobraževanja za pridobitev javno veljavne izobrazbe v javnih in zasebnih šolah, ki se financirajo iz javnih sredstev, če so ob vključitvi v izobraževanje stare manj kot 18 let in izpolnjujejo vpisne pogoje.

(2) Osebe z začasno zaščito, ki so starejše od 18 let, se lahko vključijo v izobraževanje iz prvega odstavka tega člena pod enakimi pogoji, ki veljajo za udeležence izobraževanja odraslih, v izobraževanje na višjih in visokih strokovnih šolah ter na univerzitetni stopnji pa v skladu s predpisi, ki urejajo tovrstno izobraževanje.

(3) Stroške izobraževanja oseb iz prvega odstavka tega člena krije ministrstvo, pristojno za šolstvo, v enakem obsegu in pod enakimi pogoji kot to velja za državljane Republike Slovenije.

(4) Individualne stroške v zvezi z izobraževanjem za posamezno osebo iz prvega odstavka tega člena, ki ne spadajo v okvir sistemskega financiranja iz prejšnjega odstavka, zagotavlja ministrstvo v okviru sredstev denarne pomoči oziroma žepnine v skladu s tem zakonom, razen dela stroškov prevoza in prehrane ter za učbenike, ki jih zagotavlja ministrstvo, pristojno za šolstvo, s subvencijami oziroma iz učbeniškega sklada.

(5) Vključevanje oseb z začasno zaščito v izobraževanje zagotovi ministrstvo v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za šolstvo, in šolami.

30. člen (pravica do denarne pomoči)

(1) Osebe z začasno zaščito, ki ne bivajo v nastanitvenih centrih in so brez dohodkov in drugih prejemkov ter zavezancev, ki so jih v skladu s predpisi Republike Slovenije dolžni in zmožni preživljati, so upravičene do denarne pomoči.

(2) Kot dohodki in drugi prejemki iz prejšnjega odstavka se štejejo tisti, ki se po predpisih s področja socialnega varstva upoštevajo pri ugotavljanju upravičenosti do denarne socialne pomoči.

(3) Pri ugotavljanju upravičenosti do denarne pomoči po tem zakonu se upošteva osnovni znesek minimalnega dohodka, določen s predpisi s področja socialnega varstva, in dohodek, ugotovljen na način, ki je s predpisi s področja socialnega varstva določen za ugotavljanje upravičenosti do denarne socialne pomoči, kolikor s tem zakonom ni določeno drugače.

31. člen (višina denarne pomoči)

(1) Višina denarne pomoči se za osebo z začasno zaščito, ki nima dohodkov in drugih prejemkov ter zavezancev, ki so jo v skladu s predpisi Republike Slovenije dolžni in zmožni preživljati, določi v višini minimalnega dohodka.

(2) Višina denarne pomoči se za osebo z začasno zaščito, ki ima dohodke in druge prejemke, določi tako, da se od minimalnega dohodka, ki ji pripada, odšteje višina dohodkov in drugih prejemkov, prejetih v preteklem mesecu.

(3) Višina denarne pomoči se družini osebe z začasno zaščito določi kot razlika med seštevkom minimalnih dohodkov vseh družinskih članov in seštevkom dohodkov in drugih prejemkov vseh družinskih članov, prejetih v preteklem mesecu.

32. člen (merila za izračun denarne pomoči)

(1) Višina denarne pomoči se osebi z začasno zaščito določi v razmerju do osnovnega zneska minimalnega dohodka po naslednjih merilih:

- za prvo odraslo osebo oziroma vlagatelja 100%
- za vsako naslednjo odraslo osebo v družini 70%
- za otroka do 18. leta starosti 30%
- za mladoletno osebo brez spremstva 100%.

(2) Mladoletnim osebam, ki so v Republiki Sloveniji s samo enim od staršev, se denarna pomoč poveča za 30% osnovnega zneska minimalnega dohodka.

33. člen (zahtevek za denarno pomoč)

- (1) Postopek za dodelitev denarne pomoči se začne na zahtevo osebe z začasno zaščito.
- (2) Zahtevki za denarno pomoč se vložijo na obrazcu, ki ga predpiše minister.
- (3) Vlagatelj je praviloma prva odrasla oseba v družini.
- (4) Kot prva odrasla oseba v družini se šteje samska oseba oziroma tisti od zakoncev oziroma oseb, ki živita v življenjski skupnosti iz prve alineje drugega odstavka 36. člena, ki uveljavlja pravico do denarne pomoči.
- (5) Za naslednjo odraslo osebo v družini se šteje polnoletna oseba, ki se po predpisih s področja socialnega varstva šteje v družino in ki ni otrok iz druge alineje drugega odstavka 36. člena tega zakona.
- (6) Oseba z začasno zaščito je dolžna ministrstvu sporočiti vsa dejstva in okoliščine oziroma spremembe, ki vplivajo na odločitev o dodelitvi denarne pomoči.
- (7) Oseba z začasno zaščito mora nova dejstva in okoliščine oziroma spremembe iz prejšnjega odstavka sporočiti v osmih dneh od dneva, ko so nastale oziroma je zanje izvedela.

34. člen
(odločanje o denarni pomoči in izplačevanje)

- (1) O dodelitvi denarne pomoči odloči ministrstvo z dokončno odločbo.
- (2) Denarna pomoč se dodeli za obdobje šestih mesecev in se izplačuje mesečno s prvim dnevom naslednjega meseca po vložitvi zahtevka.
- (3) Denarna pomoč mladoletne osebe brez spremstva se izplača njenemu skrbniku oziroma zakonitemu zastopniku, denarna pomoč za vso družino pa se praviloma izplača vlagatelju.
- (4) Sredstva za denarne pomoči zagotavlja in izplačuje ministrstvo.

35. člen
(pravica do žepnine)

- (1) Osebam z začasno zaščito, ki so nastanjene v nastanitvenem centru in so brez dohodkov in drugih prejemkov ter zavezancev, ki so jih v skladu s predpisi Republike Slovenije dolžni in zmožni preživljati, ministrstvo dodeli žepnino.
- (2) Višina mesečne žepnine znaša 30% osnovnega zneska minimalnega dohodka in jo mesečno izplačuje ministrstvo v nastanitvenem centru.

36. člen
(pravica do združevanja družine)

- (1) Pravico dočasne zaščite po tem zakonu imajo tudi ožji družinski člani osebe, ki je pridobila začasno zaščito.
- (2) Za ožje družinske člane se po tem zakonu štejejo:
  - zakonec oziroma oseba, ki je z osebo, ki je pridobila začasno zaščito, najmanj eno leto pred prihodom v Republiko Slovenijo živela v življenjski skupnosti, ki je po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo;
  - otroci osebe, ki je pridobila začasno zaščito, dokler jih je ta dolžna preživljati;
  - pastorki, kadar ti preživljajo očima ali mačeho, ter očim ali mačeha, kadar preživlja

pastorke;

- vnuki in nečaki osebe, ki je pridobila začasno zaščito, če ta oseba preživlja vnuke ali nečake, ki so brez staršev;
- drugi bližnji sorodniki osebe, ki je pridobila začasno zaščito, če so živeli skupaj kot del družine pred prihodom v Republiko Slovenijo in jih je ta preživljala.

37. člen

(pravica do brezplačne pravne pomoči)

Osebe z začasno zaščito imajo pravico do brezplačne pravne pomoči v skladu z zakonom, ki ureja brezplačno pravno pomoč.

38. člen

(pravica do obveščnosti)

Osebe z začasno zaščito morajo biti seznanjene s pravicami in obveznostmi iz tega zakona v jeziku, ki ga razumejo. Ministrstvo jim v ta namen zagotovi in posreduje ustrezne informacije, predvsem s področja nastanitve, uveljavljanja denarnih pomoči, zdravstvenega varstva, izobraževanja in zaposlovanja, v jeziku, ki ga razumejo.

39. člen

(pomoč pri uveljavljanju pravic po tem zakonu)

Ministrstvo zagotavlja pomoč pri uveljavljanju pravic, ki jih imajo osebe z začasno zaščito po tem zakonu.

40. člen

(dolžnosti oseb z začasno zaščito)

Osebe z začasno zaščito morajo:

- spoštovati ustavno ureditev, zakone, predpise in druge splošne pravne akte Republike Slovenije ter ukrepe državnih organov;
- prijaviti prebivališče in vsako spremembo prebivališča v treh dneh po spremembi pri pristojnem organu;
- obvestiti ministrstvo o zaposlitvi, premoženju, dohodkih in prejemkih.

41. člen

(mladoletne osebe brez spremstva)

(1) Center za socialno delo mora mladoletni osebi brez spremstva postaviti skrbnika v skladu s predpisi s področja skrbništva.

(2) V času trajanjačasne zaščite se mladoletno osebo brez spremstva praviloma nastani:

- pri odraslih sorodnikih;
- pri rejniški družini;
- v nastanitvenih centrih ali v drugih nastanitvenih kapacitetah, ki so primerne za bivanje mladoletnih oseb;
- pri osebi, ki je skrbela za mladoletno osebo ob prihodu v Republiko Slovenijo.

(3) Krajevno pristojni center za socialno delo je tisti, na območju katerega je mladoletna oseba brez spremstva nastanjena. Pristojni center za socialno delo pri nastanitvi mladoletne osebe brez spremstva upošteva njeno mnenje v skladu z njeno starostjo in stopnjo njenega duševnega razvoja.

V. Listina osebe z začasno zaščito

42. člen
(izkaznica osebe z začasno zaščito)

- (1) Osebi z začasno zaščito se izda izkaznica, ki jo mora imeti pri sebi in s katero dokazuje svojo istovetnost.
- (2) Izkaznica osebe z začasno zaščito velja tudi kot dovoljenje za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji.
- (3) Izkaznica osebe z začasno zaščito velja, dokler traja začasna zaščita.
- (4) Oseba z začasno zaščito mora izkaznico na zahtevo uradne osebe, ki je po zakonu za to pooblaščen, dati na vpogled.

43. člen
(vsebina izkaznice)

- (1) Izkaznica osebe z začasno zaščito vsebuje naslednje podatke:
  - osebno ime;
  - datum rojstva;
  - spol;
  - začasno prebivališče;
  - državljanstvo;
  - osebno ime ter stalno prebivališče zakonitega zastopnika;
  - fotografijo.
- (2) Minister predpiše obrazec izkaznice.

VI. Ukrepi po prenehanju začasne zaščite

44. člen
(načrt prostovoljne vrnitve)

Ministrstvo sprejme načrt prostovoljne vrnitve in predlaga vladi ukrepe, potrebne za izvajanje prostovoljne vrnitve.

45. člen
(informacije, obiski in vrnitev)

- (1) Ministrstvo zaradi lažje odločitve oseb z začasno zaščito glede prostovoljne vrnitve, pripravi informacije o razmerah v državi ali regiji izvora in o pogojih vrnitve ter jih posreduje osebam z začasno zaščito.
- (2) Ministrstvo lahko organizira informativne obiske v državi ali regiji izvora za osebe z začasno zaščito, ki so se odločile za vrnitev.
- (3) Ministrstvo lahko v času, dokler traja začasna zaščita, ob upoštevanju priporočil in ocen UNHCR, omogoči osebam, ki so se že prostovoljno vrnile v državo ali regijo izvora, da se vrnejo v Republiko Slovenijo zaradi posebnih okoliščin, ki prevladujejo v državi ali regiji izvora in ki onemogočajo varno in trajno vrnitev.
- (4) Osebam z začasno zaščito, ki so se odločile za prostovoljno vrnitev v državo ali regijo izvora, pripadajo pravice iz IV. poglavja tega zakona, najdlje do dneva, ki je s sklepom vlade določen za njihovo vrnitev v domovino.

46. člen
(bivanje po prenehanju začasne zaščite)

(1) Ministrstvo lahko s sklepom na predlog zdravstvene komisije iz drugega odstavka 27. člena tega zakona za določen čas omogoči bivanje po prenehanju začasne zaščite osebam, za katere oceni, da se zaradi zdravstvenih razlogov še ne morejo vrniti v državo ali regijo izvora, vendar praviloma ne dlje, kot lahko traja začasna zaščita po 11. členu tega zakona.

(2) Ministrstvo lahko s sklepom za določen čas po prenehanju začasne zaščite omogoči bivanje mladoletnim osebam brez spremstva, ki se šolajo v Republiki Sloveniji, in družinam, katerih otroci so mladoletni in se šolajo v Republiki Sloveniji, do izteka tekočega šolskega leta.

(3) Osebe iz prvega in drugega odstavka tega člena imajo enake pravice in dolžnosti kot osebe z začasno zaščito.

47. člen (prisilna odstranitev)

Oseba, ki ji je začasna zaščita prenehala in ni pridobila drugačnega statusa, ki ji omogoča prebivanje v Republiki Sloveniji, mora državo zapustiti v roku, ki ji je določen, v nasprotnem primeru se zanjo uporabijo predpisi, ki urejajo prisilno odstranitev tujcev.

VII. Zbirke osebnih in drugih podatkov

48. člen (zbiranje, obdelava in posredovanje osebnih in drugih podatkov)

(1) Organi, pristojni za izvajanje tega zakona, zbirajo osebne in druge splošne podatke o osebah z začasno zaščito v Republiki Sloveniji zaradi spremljanja stanja, odločanja o pravicah in dolžnostih, določenih s tem zakonom, njihovega izvajanja, ter statističnih in znanstveno raziskovalnih namenov.

(2) Državni in drugi organi ter organizacije, ki razpolagajo z osebnimi podatki, iz obstoječih evidenc ter drugih zbirk osebnih podatkov, ustanovljenih na podlagi področnih zakonov, o osebah iz prejšnjega odstavka, so dolžni brezplačno posredovati te podatke pristojnim organom in ministrstvu na njihovo zahtevo.

(3) Podatki iz tega člena se zbirajo, obdelujejo, posredujejo, shranjujejo in uporabljajo v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov, in mednarodnimi konvencijami o varstvu osebnih podatkov.

(4) Osebne podatke iz 49. člena tega zakona smejo uporabljati tudi pooblaščen podjetja ali organizacije za potrebe vpisa podatkov na izkaznico osebe z začasno zaščito iz 42. člena tega zakona in jih morajo po vpisu na izkaznico v 30 dneh uničiti.

49. člen (zbirke osebnih podatkov o prosilcih za začasno zaščito)

(1) Pristojni organ iz četrtega odstavka 16. člena tega zakona za namene izvrševanja tega zakona zbira in obdeluje naslednje podatke o osebah, ki zaprosijo za začasno zaščito:

- osebno ime;
- osebno ime, državljanstvo, datum in kraj rojstva zakonitega zastopnika;
- osebno ime, državljanstvo, datum in kraj rojstva skrbnika;
- datum in kraj rojstva;
- ustrezen prstni odtis za potrebe izdaje izkaznice iz prvega odstavka 42. člena tega zakona;
- deklški priimek;
- spol;
- zakonska zveza, zunajzakonska skupnost ali druga oblika partnerske zveze, urejene z zakonom;

- državljanstvo;
- izobrazba in poklic, če prosilec s tem pisno soglaša;
- datum prihoda v Republiko Slovenijo;
- številka in vrsta potovalnega dokumenta;
- osebna imena in naslovi stalnega ali začasnega prebivališča družinskih članov v Republiki Sloveniji;
- vrsta in naslov zadnjega prebivališča;
- zdravstveno stanje, če prosilec s tem pisno soglaša;
- druge podatke, določene z zakoni Republike Slovenije, ki so potrebni za odločanje o začasni zaščiti.

(2) Pristojni organ iz četrtega odstavka 16. člena tega zakona zbira podatke iz prejšnjega odstavka neposredno od oseb, ki zaprosijo za začasno zaščito, od drugih oseb ali iz že obstoječih zbirk podatkov.

(3) Pristojni organ iz četrtega odstavka 16. člena tega zakona mora podatke iz prvega odstavka tega člena posredovati ministrstvu za opravljanje nalog, določenih s tem zakonom.

50. člen

(zbirke osebnih podatkov o osebah z začasno zaščito)

(1) Ministrstvo za opravljanje nalog, določenih s tem zakonom, zbira in obdeluje naslednje podatke:

- o oskrbi in nastanitvi;
- o številki in datumu izdaje odločbe o pridobitvi začasne zaščite;
- o naslovu začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji;
- o številki izkaznice osebe z začasno zaščito, datumu izdaje in organu, ki jo je izdal;
- o izobrazbi in poklicu, če oseba z začasno zaščito s tem pisno soglaša;
- o narodnosti, če oseba z začasno zaščito s tem pisno soglaša;
- o veroizpovedi, če oseba z začasno zaščito s tem pisno soglaša;
- o opravljenih zdravstvenih storitvah v času bivanja v Republiki Sloveniji;
- o šolanju in izobraževanju ter o pridobljeni izobrazbi v Republiki Sloveniji;
- o zaposlitvah, dohodkih in drugih prejemkih ter premoženju;
- o pridobitvi, odvzemu in prenehanju začasne zaščite;
- o načinu in kraju vračanja v domovino.

(2) Ministrstvo zbira podatke iz prejšnjega odstavka neposredno od oseb z začasno zaščito, od drugih oseb ali iz že obstoječih zbirk podatkov.

51. člen

(posredovanje podatkov izvorni državi)

(1) Podatki, ki jih od prosilcev in oseb z začasno zaščito zberejo organi, pristojni za izvajanje tega zakona, se ne smejo posredovati izvorni državi.

(2) Za odstranitev osebe, ki ji je odrejena prisilna odstranitev v izvorno državo, se organom izvorne države lahko posreduje le naslednje podatke:

- osebno ime;
- datum in kraj rojstva;
- ustrezen prstni odtis, ki je bil pridobljen za potrebe izdaje izkaznice iz prvega odstavka 42. člena tega zakona;
- spol;
- državljanstvo;
- številka in vrsta potovalnega dokumenta;
- vrsta in naslov zadnjega prebivališča v izvorni državi.

52. člen
(doba uporabe in shranjevanja osebnih podatkov)

(1) Osebni podatki iz 49. in 50. člena tega zakona se lahko uporabljajo in shranjujejo najdalj tri leta po prenehanju začasne zaščite iz 11. člena tega zakona.

(2) Po preteku roka iz prejšnjega odstavka se osebni podatki arhivirajo.

(3) Osebni podatek iz pete alinee prvega odstavka 49. člena tega zakona in osebni podatki iz osme, devete, desete in enajste alinee prvega odstavka 50. člena tega zakona se uporabljajo in hranijo trajno.

VIII. Nadzor
53. člen
(pristojnost prekrškovnih organov za nadzor)

Za izvajanje in nadzor nad izvajanjem določb 54., 55. in 56. člena tega zakona je pristojno ministrstvo, za določbe 57. člena tega zakona pa samo policija.

IX. Kazenske določbe
54. člen
(kršitev določbe v zvezi z omejitvijo gibanja)

Z globo od 10.000 do 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek prosilec, ki ne upošteva omejitve gibanja v skladu z drugim odstavkom 21. člena tega zakona.

55. člen
(kršitev določbe v zvezi s prijavo spremembe kraja prebivanja)

Z globo od 10.000 do 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba z začasno zaščito, ki ne prijavi vsake spremembe kraja prebivanja v skladu z drugo alineo 40. člena tega zakona.

56. člen
(kršitev določbe v zvezi z obveščanjem ministrstva)

Z globo od 10.000 do 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba z začasno zaščito, ki ne obvesti ministrstva o zaposlitvi, premoženju, dohodkih in prejemkih v skladu s tretjo alineo 40. člena tega zakona.

57. člen
(kršitev določb v zvezi z izkaznico osebe z začasno zaščito)

(1) Z globo od 10.000 do 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba z začasno zaščito, ki pri sebi nima izkaznice iz prvega odstavka 42. člena tega zakona.

(2) Z globo od 10.000 do 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba z začasno zaščito, ki na zahtevo pooblaščenih uradnih oseb po zakonu, ki ureja policijo, noče dati na vpogled izkaznice iz prvega odstavka 42. člena tega zakona.

58. člen
(višina izrečenih glob)

Organa iz 53. člena tega zakona lahko izrečeta globo za prekrške po tem zakonu v okviru razpona, predpisanega po tem zakonu.

X. Prehodne in končne določbe

59. člen
(izdaja podzakonskih predpisov)

(1) Vlada izda uredbo iz drugega odstavka 23. člena tega zakona v roku šestih mesecev od uveljavitve tega zakona.

(2) Minister izda navodilo iz tretjega odstavka 7. člena tega zakona, obrazec iz devetega odstavka 16. člena, drugega odstavka 33. člena in drugega odstavka 43. člena tega zakona v roku šestih mesecev od uveljavitve tega zakona.

60. člen
(prenehanje veljavnosti)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o začasnem zatočišču (Uradni list RS, št. 20/97, 94/00 – odločba US, 67/02, 2/04 - ZPNNVSM). Določbe 24.a, 24.b in 25.a člena Zakona o začasnem zatočišču ter določbe 3., 4., 7., 8. in 9. člena Zakona o dopolnitvah Zakona o začasnem zatočišču (Uradni list RS, št. 67/02), pa se uporabljajo do prenehanja statusa tujca z dovoljenjem za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji osebam, ki so tega pridobile po 24.a členu Zakona o začasnem zatočišču.

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati tudi Uredba o prispevku oseb z začasnim zatočiščem k oskrbi in nastanitvi v nastanitvenem centru in višini človekoljubne pomoči, ki jo lahko prejema osebe z začasnim zatočiščem (Uradni list RS, št. 54/99, 114/00).

61. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 213-04/5-36/1
Ljubljana, dne 22. junija 2005
EPA 130-IV
Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
France Cukjati, dr.med.